

Vélemény A felsőoktatási törvény vitaanyagáról

Elvi kérdések

1. A magyar felsőoktatásnak elsődleges feladata, hogy a **magyar közoktatás számára képezzen tanárokat.**
2. **Összhangot** kell teremteni a **közoktatási törvény** és a **felsőoktatási törvény** között a tanári kompetenciákat illetően. A pedagógus életpálya modell az összekötő kapcsot képezi.
3. A vitaanyag több esetben a **pedagógusképzés és tanárképzés fogalmakat összemossa.** Nem egymás szinonimái, a pedagógusképzés a tanító, óvodapedagógus stb. szakokat is felöleli.

Tartalmi kérdések : tanárképzés

1. Támogatjuk az **osztatlan két szakos képzést**, azzal a kitételrel, hogy szerencsésebb lenne, ha külön bemenet szolgálná a tanárképzést.
2. Célszerű lenne bemenetkor keretszámokkal támogatni a szakpárokat (pl. mat-fiz, magyar-tört.), így a kimenet is látható lenne.
4. Jónak tartjuk az **alkalmassági vizsgát**, de a tanári alkalmasság felmérésének formáit, az alkalmasság személyiségbeli feltételeit mérni komoly kihívást jelentő feladat.
5. A **Tanárképző Intézet** mint lehetséges szervezeti egység elképzelés jónak mondható. Egyértelművé kell azonban tenni a szövegben az intézet státusát az egyetemi struktúrában, továbbá, hogy ez a **tanárképzés képzési feladatainak megoldására szerveződő egység.**
6. Egyet értünk a **tanárképzés gyakorlati** területei fontosságának hangsúlyozásával, de szükség lenne több egyetemi fenntartású gyakorló intézmény működtetésére a minőségi képzés szempontjait figyelembe véve.
7. Az egységes tanárképzés gondolata és gyakorlata megengedi, hogy a hallgatók úgy válasszanak szakirányt, hogy vagy az alapfokú vagy a középfokú tanári munkára készítse fel őket. Ennek a két irányznak az elválasztását a két korosztály (10-14; 15-18) nevelési, oktatási feladatainak pregnáns különbözősége indokolja. **A hallgatónak lehetőséget kell adni, hogy eldöntse, melyik szinten akar tanítani.**
8. Megfontolásra ajánljuk a tanárképzés esetében az 5+1 éves képzés időtartamának rövidítését, amit még a tanári életpálya-modellnek megfelelően 2 év gyakornoki idő követ. Félő, hogy ilyen taxatív felsorolású életpálya elriasztó lehet. Tisztázatlanok ennek a pénzügyi vonzatai.
9. A felsőoktatásba való bemenetnél túl gyors a **két emelt szintű érettségi** követelménye. A közoktatás erre még nem készült fel. Ennek lehetőségét képzésenként kellene mérlegelni.

10. Problémásnak, félreérthetőnek tekintjük azt az elgondolást, amely a **15-20 éves kiemelkedő gyakorlati munkásságot egyenértékűnek tekinti a tudományos fokozattal**. A kiemelkedő gyakorlati tevékenységet folytató tanárt, oktatót, pl. rangos „mestertanári” címmel lehetne jutalmazni, és az akkreditációnál ezt elfogadni.

Tartalmi kérdések: további pedagógusképzési szakok

1. **A kisgyermeknevelő szakok kizárólag alapképzésbe való beillesztése** visszalépés a jelenlegi képzési formához képest, ahol van lehetőség a tanító, óvodapedagógus hallgatóknak pl. pedagógia mester szakon folytatni tanulmányaikat
Megjegyzés: Európa több országában az említett szakoknak MA kimenetük van.
2. A kisgyermeknevelési szakok esetében egyrészt szükséges lenne az **MA szakok felé a bemenet** biztosítása, másrészt a rokon szakterületeken a posztgraduális képzés lehetőségének biztosítása
3. **Nem értünk egyet a kisgyermeknevelés szakok szakpárba állításával**, a képzések párhuzamossá tételével.
4. Az egyetem – főiskola, egyetemi kar – főiskolai kar feladatainak megkülönböztetésekor ne a **tudományosság és a gyakorlatközpontúság** legyen a szempont. A szöveg azt a benyomást kelti, mintha csak az akadémiai típusú alapképzés képviselhetné a mester képzés által elvárt bemeneti színvonalat. Talán helyesebb lenne az „akadémiai” jelző helyett az „elméleti” kifejezés konzekvens használata. Az ilyen megkülönböztetés a pedagógus **szakma presztizsének** és hierarchikus szétválásának **nem kívánatos változását eredményezné**, továbbá a szakterület leértékelődéséhez vezetne.
5. **A kutatás ne kerüljön ki a főiskolák tevékenységi köréből**, a gyakorlatorientált kutatásnak különleges jelentősége van a „gyakorlati jellegű” képzéseket folytató intézményekben.

Nem gondoljuk, hogy az új felsőoktatási törvény megoldja a pedagógusképzés minden problémáját társadalmi, anyagi elismerés hiányában. Mindenesetre ez egy lépés a megoldás útján.

Szeged, 2010-12-03

Fáyiné dr. Dombi Alice
tanszékvezető főiskolai tanár
Szegedi Tudományegyetem
Juhász Gyula Pedagógusképző Kar